

Розвиток медичної освіти на Рівненщині

Ростислав Сабадишин

Розповідає директор Рівненського державного базового медичного коледжу, заслужений лікар України, д-р мед наук, проф Ростислав Сабадишин:
— Цікавим історичним фактом становлення медичної освіти на Рівненщині було існування «Школи фельдшерів», започаткованої за більшовицької окупації на Волині у 1939–1941 рр. Школа проіснувала в Рівному майже два роки і була знищена війною. Але цей етап милосердної діяльності медичних працівників залишив поміж людей свій неповторний слід

СЛУЖИТИ ЛЮДЯМ І ВІТЧИЗНІ

Катастрофічно критичний на той час брак медичного персоналу на Волині, примусово вивезеного до Сибіру більшовиками і внищеного війною, призвів до необхідності організації восени 1941 р. у Рівному «Школи медсестер». З огляду на особливі умови військового часу, було розроблено таку програму навчання й виховання учениць школи, аби підготувати медсестру-універсала, яка б могла не тільки виконувати свою роботу, а часто й замінити лікаря, акушерку, гігієністку, а за потреби — стати на захист Вітчизни.

Тому в програмі навчання особливу увагу приділяли українознавчим предметам і медичним дисциплінам. Така підготовка давала кваліфікацію медичної сестри, акушерки і гігієністки. Програма навчання була розрахована на 3 роки, а практична підготовка відбувалась у шпиталях міста, влітку — в сільських шпиталях і амбулаторіях. Навчання в школі давалось важко, оскільки бракувало приміщень, інструментів, обладнання, викладачів. Тільки в першу зиму школа чотири рази змінювала приміщення.

Велику допомогу школі надавала організаційний референт Товариства Червоного Хреста в Рівному Харитя Кононенко. Вона підшукувала викладачів, організувала безкоштовну їдальню та гуртожиток для найбільш бідних учениць. Навесні 1942 р. німці, заклавши всі навчальні заклади міста, планували закрити і «Школу медсестер» як непотрібну, а молодь вислати до Німеччини на роботу. Але все ж таки в січні-лютому 1943 р. успішно закінчили науку 25 учениць, із них 17 українок. Майже всі отримали роботу в шпиталях та амбулаторіях Рівного.

Через переслідування директор Рівненської «Школи медсестер» (він же директор хірургічної лікарні міста) лікар-хірург Дмитро Саєнко перейшов до УПА, забравши хірургічний інструментарій та зібравши хірургічний персонал з числа випускників. Згодом «до лісу» пішли 15 випускниць школи допомагати пораненим, часом перевозити їх до лікарні міста. Це було великим ризиком, адже німці розстрілювали кожного підозрілого. Загинула сестра Федотівна і декілька молодих учениць школи. Важка сторінка буремного лихо-

ліття загартувала майбутніх медичних працівників, для яких вибір професії означав віддане служіння рідній Батьківщині.

ЗА ПАРТАМИ

Історія сьогоденного Рівненського медичного коледжу розпочалася з першого повоєнного року, коли на підставі розпорядження Наркомун охорони здоров'я колишньої УРСР від 28 травня 1945 р. № 23318 у приміщенні пологового будинку, що на вул. Соборній, було відкрито Рівненську фельдшерсько-акушерську школу для підготовки медичних спеціалістів середньої ланки. Першим її директором з 1 липня 1945 р. було призначено лікаря Володимира Івановича Магарка.

29 серпня цього ж року згідно з наказом № 4 на посаду завідувачої навчальною частиною школи було зараховано Іванову Лізавету Петрівну, викладачку історії. А ось імена перших викладачів фельдшерсько-акушерської школи, зарахованих у штат навчального закладу впродовж 1945–1946 рр.: Лосев Іван Сергійович — викладач хімії; Федорова Ольга Степанівна — викладач фізіології; Тихонович Федір Митрофанович — викладач латинської мови; Буланов Леонід Васильович — викладач загальної гігієни; Петухова Поліна Іванівна — викладач мікробіології; Воробйов Микола Степанович — викладач фізіології, внутрішніх хвороб; Сліпокурова Тетяна Іванівна — викладач біології; Бурштейн Ізраїль Ноевич — викладач фармакології; Борійчук Лідія Вікторівна — викладач педіатрії; Лосева Тетяна Георгіївна — викладач хірургії; Шапонікова Марія Лаврентіївна — викладач акушерства. 10 вересня 1945 р. за наказом № 8 були зараховані на перший курс фельдшерсько-акушерської школи: без екзаменів — 5 відмінників неповної середньої школи з випуску 1944–1945 рр.; 7 осіб, які закінчили середню школу і витримали конкурсні іспити. Всього зарахували 61 особу і 10 — прийняли умовно.

20 вересня 1945 р. юнаки й дівчата першого набору сіли за парти, відкриваючи перед собою незвіданий ще світ найгуманнішої професії — медичного працівника. Не всім поталанило подолати заповітний рубіж, про що свідчать деякі пункти директорських наказів. Однак, незважаючи на труднощі повоєнних літ, 58 учням випускних курсів, які успішно склали державні іспити, було присвоєно медичну кваліфікацію: для юнаків — «фельдшер», для дівчат — «акушерка». Диплом із відзнакою отримали 8 найкращих учнів. Ми відшукали їх імена: Чайка Олександр Павлович, Рокунець Зоя Радивонівна, Магарко Віктор Іванович, Гаврусевич Костянтин Григорович, Лашевський Сергій Данилович, Денега Неоніла Олександрівна, Якимчук Микола Михайлович, Чекуна Віра Михайлівна.

Це був третій повоєнний рік...

24 червня 1954 р. згідно з наказом МОЗ УРСР фельдшерсько-акушерську школу було перейменовано в Рівненське медичне училище. У зв'язку з необхідністю надання населенню області професійної медичної допомоги та з метою поліпшення якості санітарно-гігієнічного обслуговування в 1961 р. було засноване зуболікарське відділення, у 1962 — фармацевтичне, у 1963 — санітарно-фельдшерське, у 1971 — фельдшерсько-лаборантське відділення.

У 1967 р. став до ладу новий навчальний корпус медичного училища на 600 місць, який мистив 22 кабінети, 12 навчальних аудиторій та лабораторій.

Згідно з наказом МОЗ УРСР від 1 серпня 1979 р. училище отримало статус базового, що свідчило про визнання високого рівня підготовки медичних працівників.

З УЧИЛИЩА — У ВЕЛИКИЙ СВІТ

За цією сухою статистикою — долі багатьох поколінь викладачів та студентів. У стінах Рівненського медичного училища працювали відомі медичні спеціалісти — д-ри мед. наук Євген Боровий та Борис Квашенко, які долучили і свій великий внесок досягнень до розвитку медицини на Рівненщині. Випускниками Рівненського медичного училища є нинішній директор коледжу д-р мед. наук, проф. Р.О. Сабадишин, зав. кафедрою мікробіології Вінницького медичного університету, д-р мед. наук, проф. Г.К. Палій, зав. кафедрою анатомії Тернопільської медичної академії, д-р мед. наук, проф. Я.І. Федонюк, доц. кафедри анатомії Тернопільської медичної академії В.Л. Гомон, канд. мед. наук Чернівецького медичного університету І.Ф. Онофрійчук тощо. Чимало вихованців цього закладу стали висококваліфікованими спеціалістами й працюють у всіх регіонах України та поза її межами.

Становлення навчального закладу пов'язане з іменами його директорів: В.І. Магарка (1945–1949 рр.), В.О. Притули (1949–1959 рр.), В.І. Забродського (1959–1961 рр.), С.І. Якушевського (1961–1969 рр.), Є.Ф. Мазуренка (1969–1976 рр.), А.І. Гороб'я (1976–1998 рр.), з 1998 р. і донині — Р.О. Сабадишина. Кожен із них вніс посильну частку своєї праці для зростання навчального закладу.

З 1999 р. Рівненське базове медичне училище набуло нового статусу, піднялося на вищу сходинку, одержавши другий рівень акредитації. Рішенням Державної акредитаційної комісії України від 13 квітня 1999 р. училище отримало статус медичного коледжу.

Підготувала Лариса Дедишина